

**Eco-effectscan
Frederik Hendrikstraat 35-37
te Naaldwijk**

**Opdrachtgever
Woonfonds Westland B.V.
te Maasdijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Eco-effectscan
Frederik Hendrikstraat 35-37
te Naaldwijk**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Woonfonds Westland B.V.
te Maasdijk**

Datum: 19 november 2018
Rapportnr.: 2181040/AQT302FF/JK
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Titel : **Eco-effectscan Frederik Hendrikstraat 35-37 te Naaldwijk**

Opdrachtgever : Woonfonds Westland B.V. te Maasdijk
Contactpersoon : dhr. J.T.W. Heemskerk

Projectteam

Projectmanager : dhr. A.P. Wubben BSc
Contactpersoon : dhr. A.P. Wubben BSc
Auteur : dhr. J.T.A. van der Knaap
Veldwerk : mw. L.J. van der Steeg BSc
: dhr. J.T.A. van der Knaap
Kwaliteitsborger : mw. L.J. van der Steeg BSc

Projectnummer : **2181040**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
19 november 2018	Definitief		

© 2018 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording.....	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.4	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.5	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging.....	8
3.2	Bestaande situatie	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	9
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING	10
4.1	Natura 2000-gebieden	10
4.2	Ecologische verbindingzones	11
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	12
5.1	Vaatplanten	12
5.2	Vogels.....	12
5.3	Grondgebonden zoogdieren	12
5.4	Vleermuizen	13
5.5	Amfibieën.....	13
5.6	Reptielen.....	13
5.7	Vissen.....	13
5.8	Overige beschermde soorten	13
6	EFFECT BEOORDELING EN TOETSING	14
6.1	Gebiedsbescherming	14
6.2	Soortbescherming	14
6.3	Overzicht beschermde soorten	15
7	CONCLUSIES EN ADVIES.....	16
7.1	Gebiedsbescherming	16
7.2	Soortbescherming	16
7.3	Vervolgstappen	16
7.4	Aanbeveling natuurinclusief bouwen	17
7.5	Inrichting van stadsgroen.....	18
8	REFERENTIES	21
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	22
BIJLAGE 2	LIGGING PLANGEBIED	24
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	25

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Woonfonds Westland B.V. te Maasdijk is voornemens een autogarage te slopen op Frederik Hendrikstraat 35-37 te Naaldwijk. Op de locatie wordt een appartementencomplex met tien appartementen gerealiseerd. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Woonfonds Westland B.V..

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Nederlands Natuur Netwerk worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie worden in hoofdstuk 5 beschreven. De te verwachten effecten met betrekking tot beschermde soorten worden in hoofdstuk 6 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 7 de conclusies en worden de maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het plangebied opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Wet natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie bijlage 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

2.4 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van categorie 1 en 2-soorten en vogels met jaarrond beschermde nesten welke in en in de nabije omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.5 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet natuurbescherming en gebieden in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van vijf kilometer van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven. Daarnaast wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht. De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

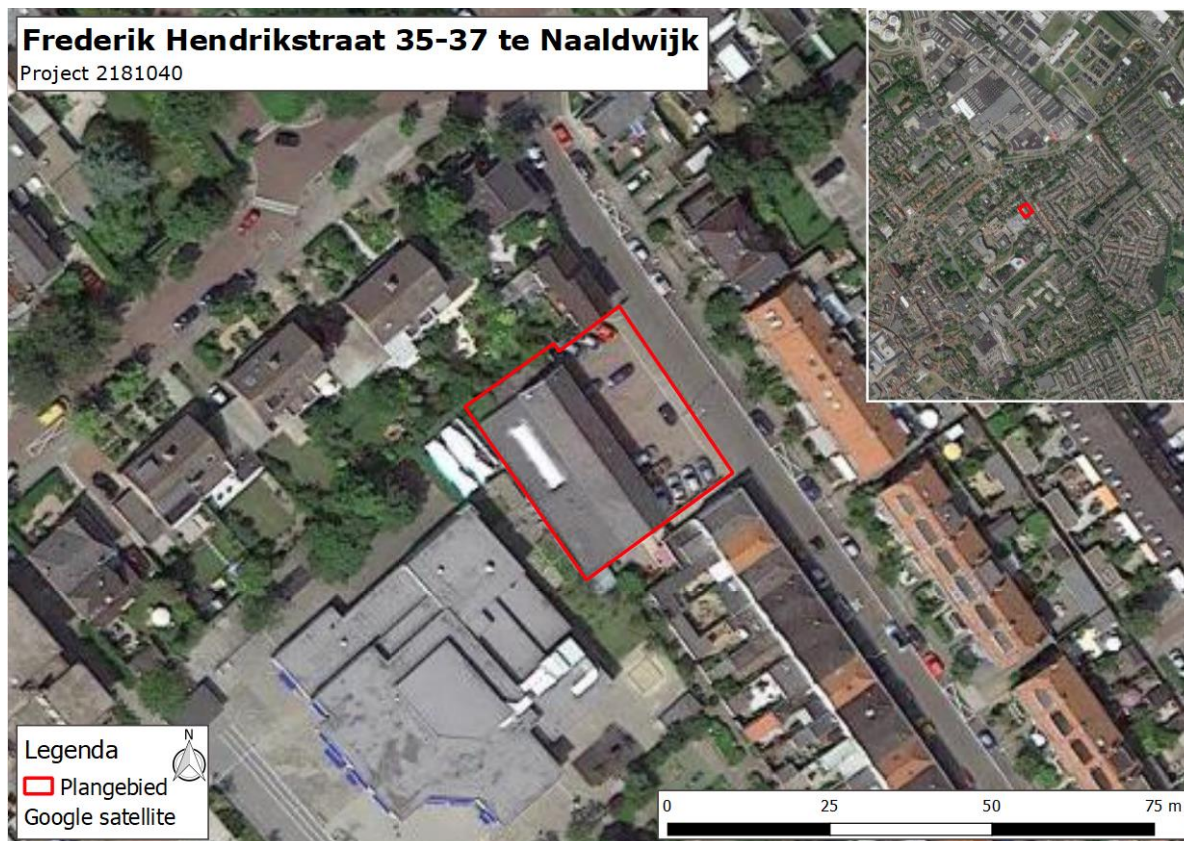
Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie.

Categorie	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde vogelsoorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Artikel 3.10-3.11 (Overige beschermde soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren (Zorgplicht)	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de Frederik Hendrikstraat 35-37 te Naaldwijk, in de gemeente Westland in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een autogarage in de bebouwde kom van Naaldwijk. Zie figuur 3.1 en bijlage 2 voor de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Frederik Hendrikstraat 35-37 te Naaldwijk (rood omkaderd).

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied betreft een autogarage met een oppervlakte van circa 762 m². Het gebouw is in 1900 gebouwd en is momenteel niet in gebruik. Het gebouw bevat één verdieping. Aan de achterkant is een golfplaten constructie gevestigd, echter was deze kant van het pand tijdens het veldbezoek niet toegankelijk. De muren van het pand bestaan uit baksteen zonder spouw (spouwmuren werden pas na 1918 in gebruik genomen in Nederland). De bedekking van het zadeldak bestaat uit dakpannen. Tussen de gevel en het dak zijn geen kieren aanwezig. Wel bevat de bakstenen muur enkele scheuren en barsten. De omgeving van het plangebied is verhard en verlicht met straatlantaarns.

In het plangebied is geen groen aanwezig. Ook is er geen (open) water aanwezig.

Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

Figuur 3.2. Impressie van het plangebied Frederik Hendrikstraat 35-37 te Naaldwijk. Linksboven de voorzijde van de autogarage. Rechtsboven en -onder de zuidoostgevel van het pand. Linksonder de noordwestgevel van het pand.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Het huidige bedrijfspand, de autogarage, wordt gesloopt. Vervolgens vindt de realisatie van een pand met tien appartementen plaats.

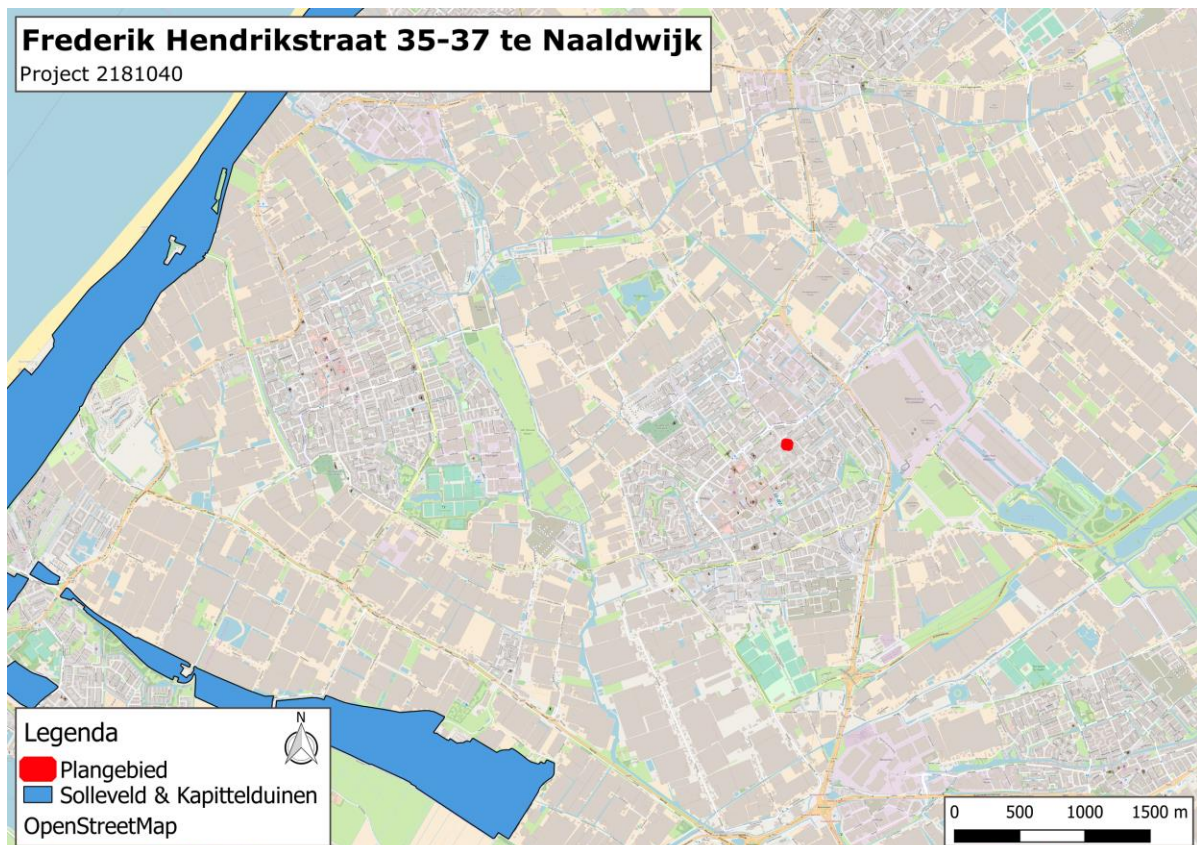
Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingroute en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingzones.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bevindt zich op circa 5 km afstand ten noordwesten en zuidwesten van het plangebied, zie figuur 4.1 en bijlage 3. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Figuur 4.1. Positie van het plangebied Frederik Hendrikstraat 35-37 (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'.

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bestaat uit duinen, duinbossen, graslanden, duinheiden, struwelen, ruigten en plassen. Het natuurgebied is van grote waarde vanwege de kalkarme duinen en heideterreinen die in het gebied voorkomen. Aan de binnenduinrand bevinden zich een aantal oude landgoedbossen die rijk zijn aan stinzenflora.

De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden hebben vanwege de aard van de werkzaamheden en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur geen negatieve effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

4.2 Ecologische verbindingzones

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), zie figuur 4.2 en bijlage 3. Het plangebied bevindt zich op circa 2,5 km van een ecologische verbindingzone dat deel uitmaakt van het NNN. Het betreft hier de watergang 'Poelwatering' en 'Nieuwe Water' ten westen van het plangebied. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het NNN worden uitgesloten.

Figuur 4.2. Positie van het plangebied Frederik Hendrikstraat 35 (rode stip) ten opzichte van het NNN.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

Het plangebied is bezocht in de middag van 2 november 2018. De weersomstandigheden tijdens dit oriënterend onderzoek zijn droog, 1/4 bewolkt met een temperatuur van 11°C en een windkracht van 3 Bft uit het noordwesten. Tijdens het bezoek was de achterzijde (zuidwestzijde) niet toegankelijk. Tijdens de inventarisatie worden aanwezige natuurwaarden in het plangebied beschreven. Beschermde soorten worden alleen op basis van regionale verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten, anders worden ze meegenomen in de toetsing.

5.1 Vaatplanten

Het plangebied is tijdens het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen. Zowel op basis van verspreidingsgegevens als de ligging in stedelijk gebied worden beschermde vaatplanten niet verwacht. De aanwezigheid van beschermde flora kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd.

5.2.1 *Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats*

Op basis van verspreidingsgegevens¹¹ is gebleken dat in de omgeving van Naaldwijk de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen.

Gierzwaluwen en huismussen hebben een voorkeur om onder dakpannen te nestelen. De dakpannen op het pand liggen strak tegen elkaar aan en de aanwezige kieren zijn te klein en smal voor de vogelsoorten om geschikt te zijn. Ook is de onderste rij dakpannen nauw aangesloten aan de houten dakrand. De aanwezigheid van jaarrond beschermde vaste rust- en/of verblijfplaatsen van huismussen en gierzwaluwen kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Het pand is gelegen in zeer stedelijk gebied. Er zijn geen bomen aanwezig en de bebouwing is van lage hoogte. Om deze redenen is het plangebied ongeschikt als vaste rust- en/of verblijfplaats voor roofvogels en/of uilen. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van roofvogels en uilen wordt daarom redelijkerwijs uitgesloten.

5.2.2 *Vogels uit categorie 5*

Het plangebied bevat geen geschikte bebouwing en/of groen voor nestgelegenheid of vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vogels uit categorie 5. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vogels uit categorie 5 kan worden uitgesloten. Het groen rondom het plangebied is geschikt als broedlocatie voor vogels uit categorie 5, zoals koolmees en pimpelmees. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

5.2.3 *Algemene (broed)vogels*

Het plangebied bevat geen geschikte bebouwing en/of groen voor nestgelegenheid of vaste rust- en/of verblijfplaatsen van algemene broedvogels. Het groen rondom het plangebied is geschikt als broedlocatie voor algemene vogels. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens¹⁰ is gebleken dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen. Het voorkomen van (strikt) beschermde zoogdiersoorten in het plangebied kan worden uitgesloten. Algemene zoogdiersoorten zoals egel, bruine rat en muizen kunnen wel in het plangebied voorkomen. Hiervoor is de zorgplicht van kracht (bijlage 1).

5.4 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle soorten vleermuizen vallen binnen de Wet natuurbescherming (behorende bij artikel 3.5, Habitatrichtlijn, bijlage IV). Vleermuizen maken binnen hun netwerk gebruik van vaste verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes.

5.4.1 Verblijfplaatsen

In het plangebied staat een garage zonder spouwmuren. In het dak met dakpannen zijn geen geschikt kieren en gaten aanwezig waar vleermuizen in kunnen kruipen. Er zijn een aantal scheuren in de muren van de zijgevels aanwezig, maar door het gebrek aan een spouwmuur, het feit dat de scheuren heel smal zijn (< 1 cm) en het feit dat het gebouw onverwarmd is, wordt de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Vleermuizen hebben geen toegang tot de zolder. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

Er zijn geen bomen in het plangebied aanwezig. De aanwezigheid van vast rust- en/of verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen wordt uitgesloten.

5.4.2 Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied bevat geen opgaande structuren als struweel en bomen en is daarom niet geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het terrein is verhard en belicht met lantaarnpalen. Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren als vliegroute zoals watergangen en bomenrijen. Het plangebied bevat geen van deze structuren die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. Een diffuus foeragerende of migrerende vleermuis kan niet worden uitgesloten. Echter betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied of vliegroute voor vleermuizen. Negatieve effecten op mogelijk aanwezig essentieel foerageergebied en/of essentiële vliegroutes zijn uitgesloten.

5.5 Amfibieën

Uit de landelijke verspreidingsgegevens⁸ komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde amfibieën voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde amfibieën kan worden uitgesloten.

5.6 Reptielen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens⁸ komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde reptielen voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen kan worden uitgesloten.

5.7 Vissen

In het plangebied zijn geen watergangen of ander open water aanwezig. Negatieve effecten op vissen zijn uitgesloten.

5.8 Overige beschermde soorten

Van de ongewervelden zijn naast vlinders en libellen, enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming. Het plangebied en directe omgeving voorzien voor geen van deze soorten in geschikt habitat. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten.

6 EFFECT BEOORDELING EN TOETSING

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate, beschermde gebieden en beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

6.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op circa 5 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand. De werkzaamheden in het plangebied hebben door de grote afstand en de aard van de werkzaamheden geen effect op de Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten zijn uitgesloten. Nader onderzoek is niet van toepassing.

Het plangebied is gelegen op circa 2,5 km afstand van het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten zijn uitgesloten. Nader onderzoek is niet van toepassing.

6.2 Soortbescherming

6.2.1 Vaatplanten

Het plangebied is vanwege de ligging in het stedelijk gebied niet geschikt voor beschermde vaatplanten. De aanwezigheid van beschermde flora wordt uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6.2.2 Vogels

In het plangebied zijn geen geschikte kieren en gaten aanwezig voor vaste rust en/of verblijfplaatsen van vogels uit categorie 1 zoals huismussen en gierzwaluwen. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig en het pand is niet van voldoende hoogte en is hierdoor niet geschikt voor roofvogels en uilen.

Wel is het mogelijk dat er algemene vogels en vogels uit categorie 5, zoals koolmees en pimpelmees, broeden in het struweel naast het plangebied. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

6.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van (strikt) beschermde grondgebonden zoogdieren aanwezig in het plangebied. Negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

Naar verwachting komen algemene zoogdiersoorten als de egel, bruine rat en muizen in het plangebied voor. Voor algemene zoogdiersoorten is de zorgplicht van kracht (bijlage 1).

6.2.4 Vleermuizen

Alle vleermuizen en hun functionele leefomgeving zijn strikt beschermd conform de Wet natuurbescherming, categorie 1 en de EU-Habitatrichtlijn Bijlage IV. In het plangebied zijn geen bouwwerken aanwezig welke geschikt zijn als vaste rust- en/of verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen bomen in het plangebied aanwezig. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming met betrekking tot verblijfplaatsen van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Echter kan een diffuus foeragerende of migrerende vleermuis niet worden uitgesloten. Het is aanbevolen om verstoring van foeragerende en/of migrerende vleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden overdag uit te voeren. Indien dat niet mogelijk is dient uitstraling van licht zoveel mogelijk te worden voorkomen. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6.2.5 *Amfibieën*

Het plangebied bevat geen geschikt biotoop voor (strikt) beschermde amfibieën. De aanwezigheid van (strikt) beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6.2.6 *Reptielen*

Het plangebied bevat geen geschikt biotoop voor (strikt) beschermde reptielen. De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen kan worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6.2.7 *Vissen*

Door het ontbreken van geschikt open water kan de aanwezigheid van beschermde vissen worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6.2.8 *Overige beschermde soorten*

De aanwezigheid van strikt beschermde overige ongewervelden is op basis van ontbrekende biotopen uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6.3 **Overzicht beschermde soorten**

In tabel 6.2 zijn per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Wet natuurbescherming aangegeven. In tabel 6.2 wordt met een kleurencode gewerkt. De betekenis van de kleurencode wordt in tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1. Betekenis kleurencodes.

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden met inachtneming van de algemene zorgplicht (zie bijlage 1). Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is en negatieve effecten niet uit te sluiten dan wel te voorkomen zijn dient ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 6.2. Overzicht beschermde soorten

Soortgroep	Wet*	Te nemen vervolgstappen
Vaatplanten		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Vogels		
Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats	n.v.t.	n.v.t.
Vogels uit categorie 5	WNB1	Verstoring broedende vogels voorkomen naast plangebied
Algemene soorten	WNB2	Verstoring broedende vogels voorkomen naast plangebied
Zoogdieren		
Algemene grondgebonden zoogdieren	WNB2	Werken conform zorgplicht
Vleermuizen		
Vleermuizen	WNB1	Werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uitvoeren en uitstraling van licht dient voorkomen te worden
Amfibieën/reptielen		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Vissen		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Overige soorten		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.

* WNB = Wet natuurbescherming, categorie 1 of 2

7 CONCLUSIES EN ADVIES

In opdracht van Woonfonds Westland B.V. te Maasdijk heeft Aqua-Terra Nova BV een onderzoek uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving op de geplande werkzaamheden met betrekking tot het project Frederik Hendrikstraat 35-37 te Naaldwijk. Het onderzoek is noodzakelijk omdat de geplande werkzaamheden eventuele negatieve effecten kunnen hebben op aanwezige flora en fauna. Aantasting van het leefgebied of essentiële onderdelen van het leefgebied van (strikt) beschermde soorten is in het kader van de Wet natuurbescherming verboden.

7.1 Gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied bevindt zich op 5 km afstand van het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het Natura-2000-gebied kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk;
- Het plangebied bevindt zich op 2,5 km afstand van een gebied beschermd door de Wet natuurbescherming, namelijk de ecologische verbindingszone behorend tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten zijn uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk.

7.2 Soortbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied bevat geen geschikte kieren en gaten die kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaats voor vogels uit categorie 1, zoals huismussen en/of gierzwaluwen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk;
- Het plangebied bevat geen bomen of geschikte bebouwing die kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaats voor roofvogels en/of uilen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk;
- Het plangebied bevat geen geschikte kieren en gaten die kunnen dienen als vast rust- en/of verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk;
- De struwelen rondom, maar buiten het plangebied zijn geschikt als nestlocatie voor vogels uit categorie 5 en algemene broedvogels. De nesten zijn tijdens het broeden beschermd en mogen niet verstoord worden;
- Tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels en algemeen voorkomende dieren.
- De zorgplicht is te allen tijde van kracht (bijlage 1);
- Het optreden van negatieve effecten op de overige (strikt) beschermde soorten in het plangebied is uitgesloten.

7.3 Vervolgstappen

7.3.1 Broedvogels

Alle in Nederland broedende vogels zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Indien werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest uitgesteld te worden totdat de jongen uitgevlogen zijn of dient een verstoringvrije zone rond het nest opgesteld te worden.

7.3.2 Zorgplicht

Te allen tijde dient er rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht, Artikel 2 van de Flora- en faunawet (Artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Dit houdt in dat er altijd rekening met in het wild levende dieren en planten gehouden moet worden. Tijdens de werkzaamheden moet gelet worden op de aanwezigheid van planten en dieren en moet voorkomen worden dat deze onnodig gedood, verwond of aangetast worden.

7.3.3 Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn 3 jaar geldig.

7.4 Aanbeveling natuurinclusief bouwen

In Naaldwijk komen verschillende gebouwbewonende, kwetsbare soorten voor als de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Voor al deze soorten zijn tal van voorzieningen als inbouwnestkasten en -stenen aanwezig die in of aan de gevels van panden geplaatst kunnen worden. Het wordt aanbevolen om tijdens de nieuwbouw rekening te houden met natuurinclusief bouwen met hieronder een aantal voorbeelden.

7.4.1 Inbouwstenen voor huismussen en gierzwaluwen

De inbouwstenen zijn geschikt als broedplaats voor huismussen en gierzwaluwen. Er zijn verschillende modellen op de markt voor beide soorten en huismussen nemen regelmatig betrekking in inbouwstenen bedoeld voor de gierzwaluw (zie figuur 7.1). Ook ringmussen en mezen kunnen gebruik maken van inbouwstenen.

Gierzwaluwen en huismussen zijn koloniebroeders. Het is hierom van belang dat er altijd meerdere inbouwstenen bij elkaar aangeboden worden. Een minimum van 10 inbouwstenen is aanbevolen.

Huismussen hebben meer dan alleen een nestplaats nodig om van te leven. In de nabijheid van de nesten (voor de huismus binnen een straal van 100 meter) moet voldoende groen aanwezig zijn om te foerageren en schuilen. Hiernaast hebben huismussen water en zand nodig om in de badderen en om te drinken.

Bij het plaatsen van de inbouwstenen moet rekening gehouden worden met de volgende randvoorwaarden:

- Altijd minimaal 10 stenen aanbieden. Bij voorkeur minimaal 15-20 stuks met minimaal 2 à 3 meter ruimte tussen de stenen;
- De stenen niet in de volle zon (zuiden) plaatsen;
- Plaats de stenen op een hoogte van minimaal twee meter voor de huismus en minimaal vier meter voor de gierzwaluw. Voor de gierzwaluw bij voorkeur onder de dakrand;
- Zorg voor een vrije aanvliegroute naar de inbouwstenen;
- Draag zorg dat er geen predatoren (huiskat) via richels, balkons of hekwerken bij de inbouwstenen kunnen komen;
- Zorg voor voldoende (inheems) groen, water en onverhard terrein in de omgeving (zie figuur 7.2).

Figuur 7.1. Inbouwstenen voor de gierzwaluw (links en midden) en huismus (rechts).

Figuur 7.2. Het leefgebied van de huismus bestaat uit een nestplaats, (winter)groene beplanting, water en zandige stukken.

7.4.2 Inbouwstenen voor vleermuizen

Voor vleermuizen is een heel scala aan verschillende modellen aan inbouwstenen voorradig. Grofweg zijn er twee verschillende inbouwstenen:

- Kleine inbouwstenen voor solitaire verblijfplaatsen;
- Grotere meerlagige inbouwstenen voor kraamkoloniën en groepen vleermuizen.

Zie figuur 8.7 voor een voorbeeld van beide soorten.

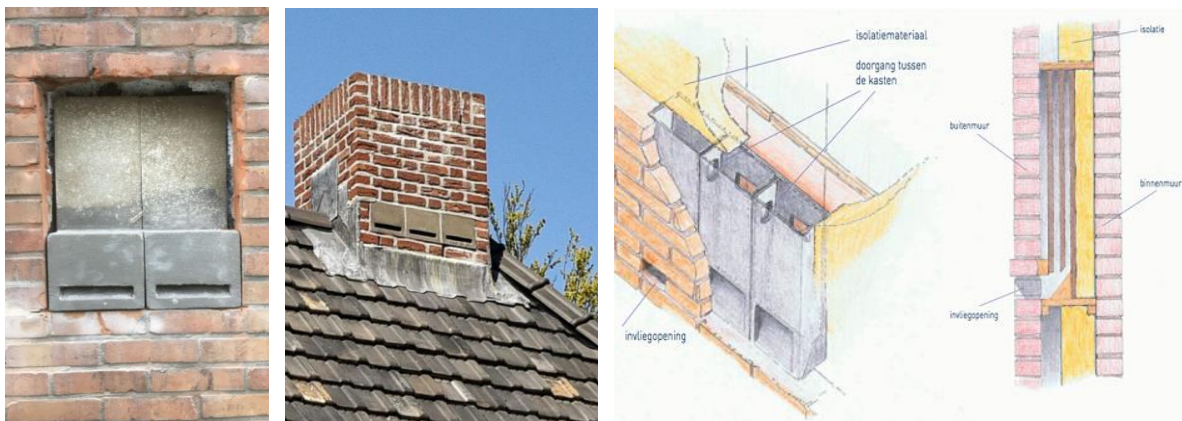
De kleine kasten worden gebruikt door onder andere de gewone en ruige dwergvleermuis als zomer- en najaar verblijfplaats. Door de beperkte grootte van deze kasten zijn deze niet geschikt

voor kraamkoloniën of overwintering. Grotere kasten met meerdere lagen zijn hier beter geschikt voor.

Ook voor vleermuizen is het van belang dat verblijfplaatsen geclusterd en met meerdere verblijfplaatsen bij elkaar aangeboden worden. Dit is met name van toepassing op de kleinere inbouwstenen. Vleermuizen maken gebruik van een vast netwerk van verblijfplaatsen, maar op basis van weersomstandigheden en temperatuur verhuizen ze regelmatig tussen hun vaste verblijfplaatsen. Vleermuizen jagen op insecten. In de nabijheid van hun verblijfplaatsen hebben ze dan ook (inheems) groen nodig als jachtterrein en beschutting.

Bij het plaatsen van de inbouwstenen voor vleermuizen moet rekening gehouden worden met de volgende randvoorwaarden:

- Verblijfplaatsen geclusterd aanbieden. Bij voorkeur meerdere clusters van 3 à 4 stenen bij elkaar;
- De stenen niet in de volle zon (zuiden) plaatsen;
- Plaats de stenen op een hoogte van minimaal vier meter;
- Zorg voor een vrije aanvliegroete naar de inbouwstenen;
- Draag zorg dat er geen predatoren (huiskat) via richels, balkons of hekwerken bij de inbouwstenen kunnen komen;
- Zorg voor voldoende (inheems) groen en beschutting in de omgeving.

Figuur 7.3. Links en midden: kleine (geschakelde) vleermuiskasten voor solitaire verblijfplaatsen. Rechts een doorsnede van een grote meerlagige vleermuiskast.

7.5 Inrichting van stadsgroen

Bij de inrichting van stadsgroen zijn de volgende aspecten van belang:

- Gebruik inheems groen;
- Afwisseling in hoogtes (gradiënt);
- Verschillende bloeiers;
- Gebruik wintergroene beplanting;
- Voldoende schuilgelegenheid.

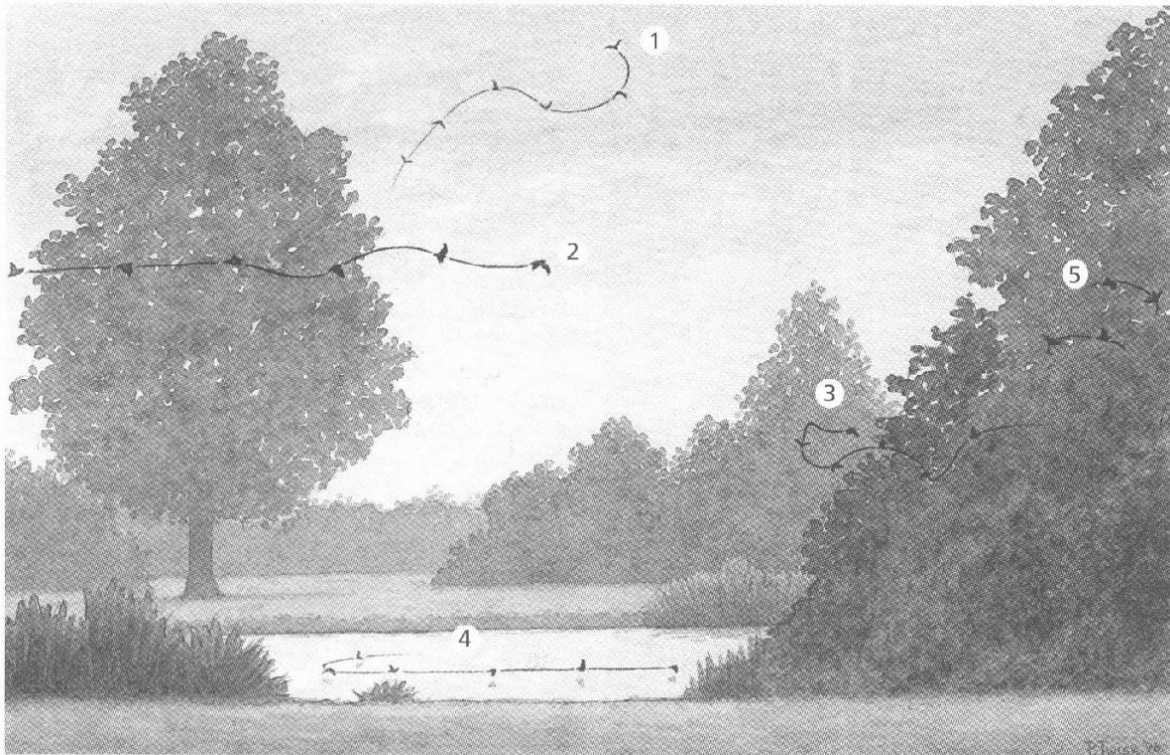
7.5.1 Gebruik inheems groen

Voor de biodiversiteit maakt het een groot verschil of de groene ruimten in steden ingevuld worden met uitheemse of inheemse boom- en struikensoorten. Op de uitheemse soorten kan biodiversiteit zich vaak niet of nauwelijks vestigen, terwijl de inheemse plantensoorten een groot scala aan verschillende soorten kunnen ondersteunen. Dit houdt niet in dat de beplanting volledig inheems dient te zijn. Echter dienen er voldoende inheemse bomen, struiken en kruiden aanwezig te zijn om op alle lagen van de begroeiing voedsel en schuilgelegenheid te bieden.

7.5.2 Gradiënt en opgaand groen via gevels en daken

In gradiënten werken is zeer belangrijk voor de biodiversiteit van groen. Kleine zoogdieren en amfibieën verschuilen in lage beplanting, zangvogels als winterkoning en roodborst verblijven in laag struikgewas en grotere vogels als sperwer en ekster zoeken de hogere bomen op. Door in gradiënten te creëren met verschillende lagen begroeiing maken veel verschillende flora- en faunasoorten gebruik van een gebied en wordt deze voor de stad waardevoller.

Gradiëntenwerking is tevens belangrijk voor vleermuizen. Afhankelijk van de soort en de weersomstandigheden maken vleermuizen op verschillende manieren gebruik van groen (zie figuur 7.4).

Figuur 7.4. Belang van gradiënten voor vleermuizen. Jachtgedrag van verschillende soorten.

Gevelgroen en groene daken kunnen bijdragen aan deze gradiëntenwerking. Op deze wijze kan op een klein oppervlak veel hoogte en verschillende habitattypen aangeboden worden. Hierbij is het wel van belang dat op de groene daken niet alleen gebruik gemaakt wordt van vetplantjes en Sedum, maar ook kruidenrijke beplanting. Of dit mogelijk is, is afhankelijk van de dakconstructie. Sedum en vetplanten hebben minder substraat nodig dan kruidachtige of grotere planten. Sedum en vetplanten hebben voldoende aan een substraatlaag van circa 6 cm, terwijl kruidachtige planten een minimale laag van 8 cm nodig hebben.

De waarde van Sedum en vetplanten voor de biodiversiteit in de stad is vrijwel nihil. Sedum en vetplanten trekken weinig tot geen insecten aan en bieden weinig beschutting. Voor natuurinclusief groen is het gebruik van kruidachtige planten en, indien mogelijk, grotere beplanting, noodzakelijk.

Ook klimplanten zijn zeer geschikt voor het creëren van gradiënten. Klimplanten bieden schuilgelegenheid voor kleine zangvogels en trekken veel insecten aan (zie figuur 7.5). Een aantal soorten die een ecologische meerwaarde hebben en ook geschikt zijn voor muren op binnenplaatsen met weinig zon zijn:

- **Klimop**

Klimop is een wintergroene klimplant die weinig verzorging vereist. De plant is van belang als schuilplek voor kleine zangvogels en erg waardevol vanwege zijn eigenschap om in de winter zijn bladen te behouden. Klimop is onder andere waardevol voor: roodborst, winterkoning, groenling, tjiftjaf, braamsluiper, tuinfluiter, zwartkop en heggemus.

- **Wilde wingerd**

De wilde wingerd is een van de sterkste klimmers en voornamelijk bekend vanwege zijn vuurrode bladeren in het najaar. Wilde wingerd is, net als klimop, van belang voor vogels en insecten, maar is wel bladverliezend in de winter. De herfsttooi is bij planten die op schaduwrijke plaatsen staan iets minder uitbundig dan bij goed bezonnde exemplaren.

- **Klimhortensia**

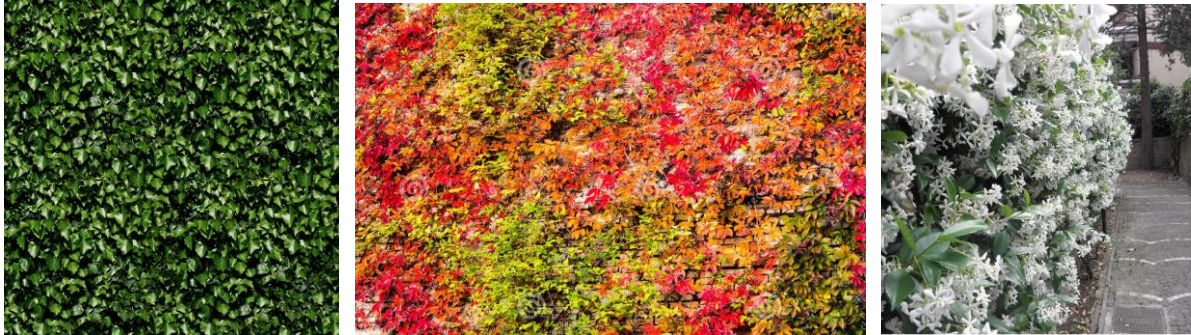
Klimhortensia is een goed winterharde en bladverliezende plant. De klimhortensia bloeit in het voorjaar en trekt bijen, hommels en vlinders aan. Een nieuw geplante klimhortensia heeft in het begin wat steun nodig. Als hij eenmaal aan het groeien is geslagen, kan hij zichzelf met behulp van wortels hechten aan een muur.

- **Klimmende kardinaalsmuts**

De klimmende kardinaalsmuts is een gemakkelijke, onopvallende maar dankbare plant die het op elke plek uithoudt. Het is een waardevolle plant voor bijen, hommels en vogels.

Klimplanten als klimop, klimhortensia en wilde wingerd hebben speciale hechtwortels of zuignappen waarmee ze zich stevig op de ondergrond verankeren. Ze zetten zich moeiteloos vast op een muur of boomstam. In tegenstelling tot wat vaak wordt beweerd, richten ze geen schade aan metselwerk aan, tenzij het om heel oude, al loszittende voegen gaat.

Indien mogelijk is het optimaal om de wintergroene klimop te combineren met 1 of 2 andere soorten.

Figuur 7.5. Klimplanten v.l.n.r.: klimop, wilde wingerd en klimhortensia.

7.5.3 *Verschillende bloeiende en vruchtdragende soorten*

Insecten en vogels hebben ieder hun eigen voorkeuren wat betreft voedsel. Echter wordt met verschillende bloeiërs ook de bloei- en vruchtperiodes van soorten bedoeld. Door een verscheidenheid aan bloeiende en vruchtdragende planten van het voorjaar tot het najaar wordt zorggedragen voor een voedselaanbod verspreid over een grote periode.

7.5.4 *Gebruik wintergroene beplanting*

Soorten als huismussen, winterkoning en andere kleine zangvogels maken gebruik van wintergroene heggen en struiken om te overwinteren. De planten bieden bescherming en zorgen niet zelden voor bessen in het najaar. Wintergroene beplanting is tevens aantrekkelijk voor omwonenden en biedt kleine zoogdieren extra beschutting.

7.5.5 *Schuilgelegenheid*

Schuilgelegenheid voor kleine zoogdieren en insecten zijn belangrijk voor de biodiversiteit. Deze kunnen bestaan uit insectenhotels, 'slordige' muurtjes, takken bossen, houtrillen, boomstammen, stenen of andere structuren (zie figuur 7.6). Bij de aanleg van nieuw groen duurt het doorgaans enkele jaren voor het voldoende volgroeid is om schuilgelegenheid te bieden. Om deze periode te overbruggen en biodiversiteit in een sneller tempo aan te trekken, kan gebruik gemaakt worden van vogelkasten, insectenhotels en andere elementen.

Figuur 7.6. Links een voorbeeld van schuilgelegenheid in een stadstuin. Rechts een insectenhotel.

8 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Wet natuurbescherming', Ministerie van Economische zaken, Den Haag, 2016.
2. 'houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming)', Staatssecretaris van Economische Zaken, Den Haag, 16 oktober 2016.
3. Vergunningverlening Natura-2000, Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
4. Ontheffingverlening soorten, Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
5. Melding en ontheffingverlening houtopstanden, Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

6. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
7. Met vleermuizen overweg, Limpens *et al.*, 2004. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft, de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming.
8. www.ravon.nl
9. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
10. www.zoogdiervereniging.nl
11. www.sovon.nl
12. www.floron.nl
13. www.vlinderstichting.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

14. 'Gedragscode Flora- en Faunawet, Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting', Stadswerk, augustus 2010.
15. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur – Natuurnetwerk Nederland
16. Interactieve atlas Natura 2000, Provincie Zuid-Holland, 2017.
17. Interactieve atlas Natuurnetwerk Nederland, Provincie Zuid-Holland, 2017.
18. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, NNN-Saldobenadering en herbegrenzen NNN, een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies, Ministeries van LNV en VROM en de provincies
19. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>
20. http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0171.BP00516-VO01/t_NL.IMRO.0171.BP00516-VO01_1.8.html
21. <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht gegaan. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen.

De belangrijkste doelen van de Wet natuurbescherming betreffen de bescherming van de biodiversiteit in Nederland, de decentralisatie van de verantwoordelijkheden en een vereenvoudiging van de regels.

De grootste veranderingen met de komst van de Wet natuurbescherming ten opzichte van de oude natuurwetgeving betreffen:

- alle verantwoordelijkheden en bevoegdheden komen bij de provincies te liggen;
- er komt één rechtsdocument waar zowel vergunning als ontheffing (soorten, gebieden en kap van houtopstanden) wordt verleend;
- Bij de vergunningaanvraag mag aangehaakt worden bij de Omgevingsvergunning, maar dit is niet verplicht.

Soortbescherming

Het doel van de Wet natuurbescherming is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Wet natuurbescherming per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te verstoren, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze onder zich te hebben.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn.

Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, eieren van dieren te rapen of opzettelijk vernielen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen of planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

Onverminderd artikel 3.5 is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat u werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

Gebiedsbescherming

Handelingen binnen de beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Programmatistische Aanpak Stikstof

Ook de op 1 juli 2015 van kracht gegane Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) blijft onveranderd van kracht met de ingang van de nieuwe Wet natuurbescherming. De PAS is van kracht in 121 van de in Nederland 164 voorkomende Natura 2000-gebieden. Onder de PAS zijn alle activiteiten, evenementen en ruimtelijke ingrepen die een toename van meer dan 1 mol/ha/jaar stikstofdepositie binnen de begrenzing van 1 van de 121 Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben vergunning plichtig en, indien de voorgestelde 'ontwikkelingsruimte' binnen gebied vergund is, wordt de maximaal toegestane stikstofdepositie verlaagd tot 0,05 mol/ha/jaar.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in twee categorieën met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de paragraaf *vogels* besproken.

Voor algemeen voorkomende soorten geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (categorie 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (categorie 1) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn als negatieve effecten niet uitgesloten en voorkomen kunnen worden. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Natuurnetwerk Nederland

In de NNN worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de NNN wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de NNN-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de NNN.

Dit betreft, conform de Spelregels NNN, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen niet significant zijn.

BIJLAGE 2 LIGGING PLANGEBIED

Bestaande situatie plangebied

Bron: Qgis en Google satellite, 2018

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

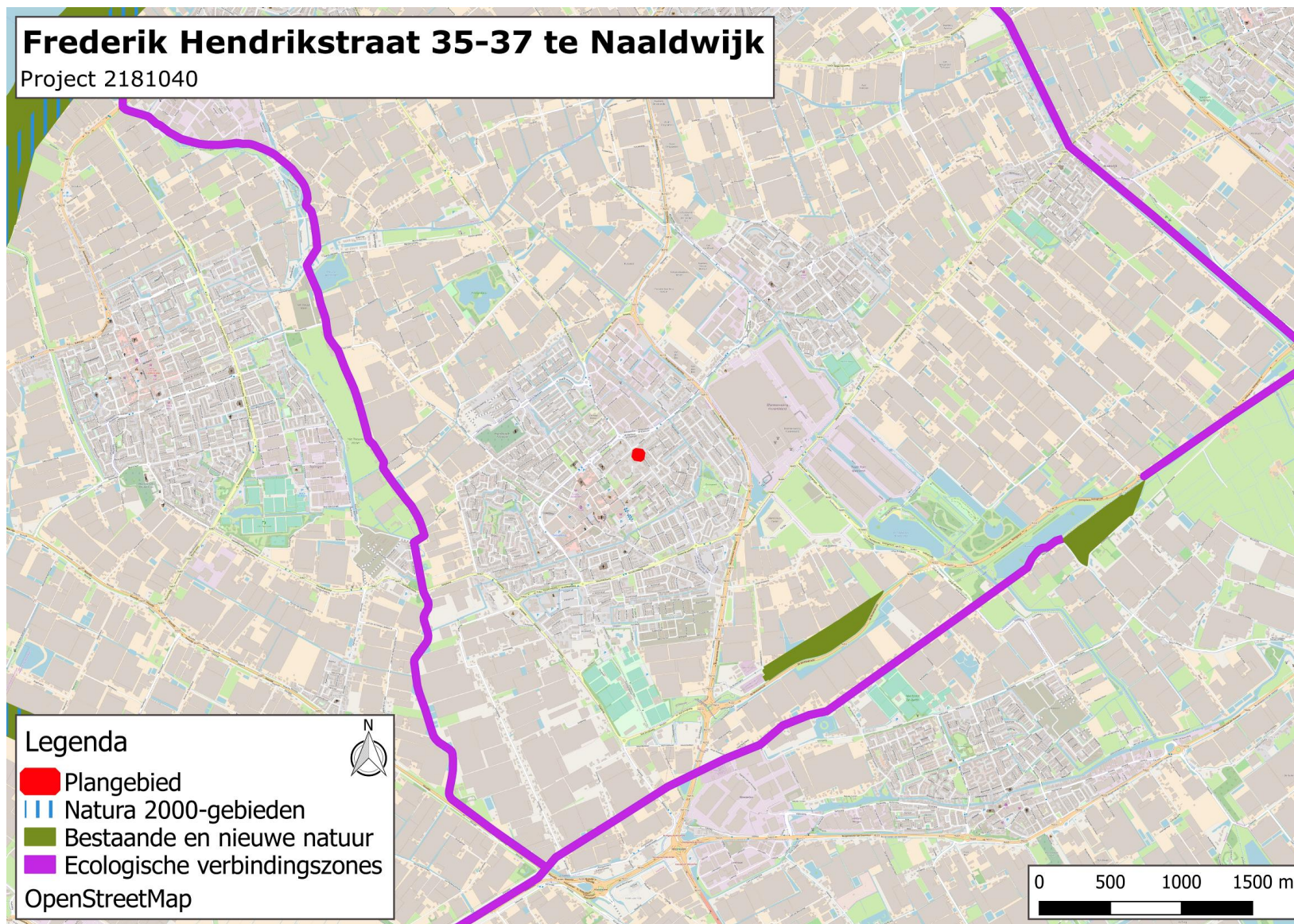
Bestaande situatie beschermde natuurgebieden

Bron: Qgis, Openstreetmaps, 2018

Frederik Hendrikstraat 35-37 te Naaldwijk

Project 2181040

Bron: Qgis, Openstreetmaps, 2018